

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Third year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation, Dr. Andrew Cserna, President; B. K. Cserna, Sec'y-Treas.)

Founded by: **E. T. Kohányi**
 Alapította: **Kohányi Tihamér**

DR. ANDREW CSERNA, Editor

Edited and Published at: **Szerkesztőség és kiadóhivatal**
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell, Main 3538. Cuy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Európában egész évre \$5.00, félre: \$3.00. — Külföldre: egész évre \$10.00, félre: \$5.00. — **Cleveland városában egész évre: \$3.00, félre: \$1.50. — SUBSCRIPTION RATES:** United States and Canada one year \$5.00, half year \$3.00. — Foreign countries: one year: \$10.00, half year: \$5.00. — **Cleveland one year: \$3.00, half year: \$1.50.**

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

Eastern Office: **New Yorki irodánk címe**
Room 603 Tribune Bldg, 154 Nassau St., New York
 Ujletvezető: **Joseph Horváth, Manager.**

AMERIKA ÉS AZ IDEGEN SZÁRMÁZÁSÚAK MILLIÓI

Cserkészés a mult évben készült népszámlálási adatok számsorai között

A most mult tiz év alatt sokkal kisebb volt az idegen származásúak szaporodása, mint amilyen volt a szaporodás 1900-tól 1910-ig.

Az 1920-iki népszámlálási adatok szerint 13,703,987 idegen származású ember él az Egyesült Államok földjén; ez a tény a számokon épül fel, érthető tehát, ha az ember nem tudja megérteni, miért beszélnek mégis a kongresszusban folyton-folyvást az idegen-veszedelemlőről, miért félnek a törvényhozás tagjai attól, hogy Amerikát előbb-utóbb teljesen elfojja boritani az idegen származásúak adata. Nagyon nehéz megérteni a kongresszusi elkendződést ha tudja az ember, hogy tiz év alatt, 1910-től 1920-ig 350 ezerrel szaporodott csak az idegen származásúak száma. Ebben a számban nemesak azok vannak benne, a kik Európából, Canadából és Ausztráliából jöttek, de azok is, akik Közép- és Dél-Amerikánál mondatk busuat. Csak ázsiai bevándorlók és a négerak azok, a kiket nem tart számon a statisztika, az ő számuk azonban olyan kicsi, hogy az bizony sem nem szoroz, se nem oszt.

Ha az 1910 óta jött idegen származásúak egyforma számmal telepedtek volna le a 48 különböző Államban, minden egyes Államban az idegen származásúak évi szaporodása 747 lett volna csak. A haj azonban az, hogy az idegen származásúak a kevésbé népes területeket elkerültek és főként az egyébként is túlszűrt városokat lepték el. A óta vége azután az lett, hogy az idegen származásúak mintegy negyedrészre New York Államban lakik, a másik negyedrészük meg Massachusetts, Pennsylvania és Illinois Államok szivtáka fel.

North Carolina Államban él a legkevesebb idegen származású, minden 476 ember között akad csak egy, aki nem amerikai földön született. Az arányszám a legnagyobb New York Államban, ahol minden tiz ember közül majdnem négy idegen földön született. Massachusettsban

Illinois 24.7, Massachusetts 25.3, Connecticut 38, New Jersey 53, California 63, Texas 35, Florida 75.5, Colorado 40.2, Oregon 91, Oklahoma 96.6, Rhode Island 38.1 és North Dakota 38.7 százalék.

Kansas, Minnesota, Missouri, Nevada és Tennessee Államok kivételével nem volt állam, melyben 1900 és 1910 között tiz százaléknál kisebb lett volna az idegen származásúak szaporodása. Harminckét Államban 20 percentnél is nagyobb volt a szaporodás, 23 Államban még a harmincpercentet is túlhaladta.

Az előbbi táblázat pontosan megmondja, hogy a különböző Államokban mennyi idegen származású ember élt 1910-ben és mennyi 1920-ban.

Állam	Létszám 1910-ben	Létszám 1920-ban
Alabama	18,854	15,722
Alaska	1,824	78,099
Arizona	19,909	13,975
Arkansas	217,280	481,654
California	128,851	116,964
Connecticut	328,709	276,513
Delaware	47,429	79,810
District of Columbia	24,351	28,548
Florida	32,842	43,008
Georgia	18,072	14,186
Idaho	40,247	38,903
Illinois	1,203,869	1,284,403
Indiana	169,772	190,868
Iowa	273,484	235,647
Kansas	133,190	130,228
Kentucky	49,853	30,789
Louisiana	51,782	44,871
Maine	104,171	102,148
Maryland	1,051,028	1,077,072
Massachusetts	582,456	526,214
Michigan	543,010	483,261
Minnesota	9,849	8,019
Mississippi	238,896	185,833
Missouri	91,644	93,447
Montana	17,865	14,952
Nebraska	10,999	14,800
New Hampshire	96,558	91,154
New Jersey	648,118	728,761
New Mexico	23,464	19,827
New York	7,279,772	7,183,773
North Carolina	5,842	121,486
North Dakota	18,951	14,429
Ohio	597,245	678,647
Oklahoma	102,091	102,149
Pennsylvania	1,438,719	1,387,298
Rhode Island	178,072	178,209
South Carolina	6,054	6,201
South Dakota	170,122	152,473
Tennessee	239,984	360,071
Texas	182,456	182,456
Utah	63,393	56,429
Vermont	149,861	144,429
Virginia	36,428	30,784
Washington	241,197	249,818
West Virginia	102,091	102,149
Wisconsin	515,845	459,904
Wyoming	27,118	25,242
Összesen	13,748,545	13,703,987

Texasban, New Mexicóban, Arizonában, Montanában, Washingtonban és Californiában szaporodott csak az idegen származásúak száma, a jövevények nagyobbbrészt mexicóiak voltak. A közül a husz állam közül, melyekben megszorodtak az idegen származásúak, 16 a Mississippitől keletre van és a legnagyobb a szaporodás főként a Potomactól északra lévő Államokban volt. A déli Államokban — beleértve Texas is — 563,515 ember volt csak idegen származású 25,106,944 között, azaz minden 44 bennszülöttre jutott csak egy idegen származású.

Jellemző tény, hogy New York Államban több idegen származású van, mint együttvéve, mint Alabama, Arizona, Arkansas, Colorado, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Idaho, Indiana, Iowa, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maine, Maryland, Mississippi, New Mexico, North Carolina, Nebraska, North Dakota, Oklahoma, South Carolina, Tennessee, Texas, Virginia, West Virginia, Utah, Vermont és Wyoming Államokban. Az Amerikában élő 13 millió idegen származású közül 6,425,546 él New York, Pennsylvania, Massachusetts és Illinois Államokban, vagyis majdnem a fele az idegen származásúaknak.

A New York Államban élő 2,783,773 idegen származású közül 1,989,216 — vagyis 75 % — New York Cityben él. Számszerint a következő idegen származásúak élnek New Yorkban: orosz 479,481, olasz 388,427, irországi 202,833, német 193,598, lengyel 145,257, osztrák 126,447, angol 95,306, magyar 64, 234, román 33,000, svéd 33,687, cseh-szlávok 26,293, norvég 24,526, francia 22,559, görög 21,355, csendes 26,655, rutén 132, luxemburgi 307 s bulgár 309.

Amerika és a nagy-világ

HARDING elnöknek az az elhatározása, hogy a háboru utáni problémák elintézésére irányuló ántant közti konferenciákon ezentul Amerika is vegyen részt, ugyancsak megdöbbentette azokat az amerikai politikusokat, akik semmi körülmények között még csak hallani sem akarnak a Nemzetek Ligájáról. Attól félnek, hogy a szövetséges konferenciákon való részvétel a Nemzetek Ligájával szemben vallott amerikai álláspontnak a csődjét fogja jelenteni.

A félelem teljesen alapteljes. Az a konkluzió, mintha Amerika a Nemzetek Ligájával szemben frontot akarna változtatni, semmi esetre sem állhat meg. Amerika érdeke, hogy tudja Amerika: — mi megy végbe a nagyvilágban? A szövetséges konferenciákon résztvevő amerikai megbízottak mindenről pontosan informálni fogják a washingtoni kormányt és Amerika a megbízottjai útján azt is a szövetségesek tudtára adathatja majd, hogy mit akar és mit nem akar.

Amerika a szövetségesekkel együtt verekedte végig a háborút és azért rántott kardot, hogy ne tarthassák továbbra is a markaikban a világot a fegyverrel dolgozó autokráciák. Amerika részt vett a világháboruban, részt kell tehát vennie a háborus romok eltakarításában is. Nem arról van szó, hogy Amerika most nyúljon be a zsebébe és ami pénze van, azzal minddel Európát tömjé, de arról, hogy igenis, érvényesítse az amerikai befolyását és uttal-móddal tényleg legyen rajta, hogy minél előbb kilábolhasson a világ ából a politikai és gazdasági kaoszából, melybe a háboru döntötte bele.

Dőre önállóság lenne tagadni: — a helyzet igenis, az alatt a néhány hónap alatt is erősen javult, amióta Harding tartja a kezeiben az amerikai kormánygyeplőt. Németország és a szövetségesek között a kárterítési kérdésben is meg van már a megegyezés és ha nem is lehet még mindig rózsaszínűnek mondani a dolgok rendjét, annyi bizonyos, hogy sokkal közelebb van a világ a békés megnyugváshoz, mint volt még néhány hónappal ezelőtt is.

A Harding kezei kemény, erős kezek, nem kell félni, hogy kisiklik majd közülök a kormányrud. De ahhoz, hogy Amerika okos és öntudatos politikát folytathasson, föltétlenül szükséges az is, hogy Amerika is ott tarthassa a kezeit a világ pulzusán. Nem azért, hogy neki diktáljanak, de hogy ő diktálhasson.

Harding elnök tisztában van azzal, hogy a világ jöleté szempontjából mennyire fontos, hogy Amerika nem az érdektelen, passzív szemlélő szerepét játssza, de irányítólag is részt vegyen a világ dolgainak intézésében. S hogy érvényesüljön is kellő súlyal az amerikai tulsuly, arról már is gondoskodott az elnök.

A tanár ur nagyot mondott

HAMILTON P. CADY a kansasi egyetem tanára — úgy látszik — nem elégedett meg azzal, hogy csak a diákok haragudjanak rá, de magára akarta haragítani a világ nőit is. Kaptá hát magát és kijelentette, hogy — "a nők ezidőszent sokkal civilizáltabbak, mint voltak az ugynevzett barbár-időkben". A meglepő kijelentést azzal indokolta meg a professzor ur, hogy a barbár időkben a férfiak festették magukat, a nők ellenben nem, míg most az a helyzet, hogy a nők élnek a festékekkel, viszont a férfiak tudni sem akarnak többé róla. Ebből a tényből Cady ur azután azt a következtetést vonja le, hogy a férfiak sokkal civilizáltabbak lettek, a nők ellenben — vissza-vissza kacsintgatnak a barbár idők erkölcsi felé.

Igazán könnyű lenne az ember dolga, ha agyon akarná ütni a kansasi tanár ur vakmerő megállapítását. A nők civilizáltságáról kissé elkésett dolog beszélni, különösen most, amikor nem kisebb s nem nagyobb nő időkben Amerika földjén, mint éppen Curie asszony. A közélet posztján teljes sikerrel állja meg a helyét a nő, tehetség és buzgóság dolgában mivel sem marad a férfi mögött és ki tudja, nem lesz-e majd tényleg jobb a világ sora, ha az élet hajójának kormánykereke mellett nemcsak a főzőkanállal, de a józanság deleitűjével is ott áll majd a nő?

Hogy a nők festik magukat? — hát kinek a kedvéért teszik, ha nem a férfi kedvéért. A férfiaság fogalmáról lehámlott a barbár-idők sok-sok rikitó cicomája, a civilizáció más nézőpontokat erőszakolt az emberiségre, mint a milyenekkel az évezredek előtti idők dolgoztak — abból azonban, hogy a nők festik magukat, mindent ki lehet esetleg hámozni, csak azt nem, hogy az a kis festék egyenesen a barbár-időkbe lökte volna vissza a nőt. Kéz a kézben, a nő a férfival együtt járja az élet útját, együtt ostromolják meg az új csodák, száz titkok kódéba burkolt hegycsúcsait és azért, mert a nők festik magukat, abból épp úgy nem következnek, hogy rosszabbak lennének a barbár-idők nőinél — mint a hogy nem lenne érv a férfi-erkölcsök megromlása mellett az sem, hogy a férfiak most döhányoznak, viszont a barbár-időkben sejtelmük sem volt arról, hogy a Prince Albertnek nagyszerű a szaga és a Murad íze enyhe csipősséggel csiklandó az embert.

Az osztrák "fejünkások" önségély-szervezkedése

Az amerikai fejünkásoktól kérnek kölcsön-segélyt.

Dr. Karl Beth, a bécsi egyetemen az összehasonlító vallástörténetlennek és a vallásbölcsezetnek a tanára, az Egyesült Államokba érkezett, hogy elmondja az itteni fejünkásoknak az ausztriai kollégáik sanyaru helyzetét és segítségüket kérje. A tudós tanár a new yorki Prince George szállodában lakik, és meg fogja látogatni Chicagot, Milwaukeet, St. Louist és a középnyugati más városait is itteni tartózkodása alatt.

A tanár szerint a megélhetés ára Ausztriában a régi-nék százsorosára emelkedett, míg a hivatalos fizetések nem emelkedtek magasabba, mint a régi árak hét-nyolcszorosára. Ez okozza az ausztriai fejünkások rettenetesen sanyaru és már elviselhetetlenül nehéz helyzetét. Ez volt az oka, a miért az egész ország szellemi munkásai egy közös szervezetet formáltak, hogy közös erővel könnyebben oldhassák meg nagy feladataikat, és ezért fordultak most segítségért amerikai kollégáikhoz.

Az ausztriai szellemi munkások kölcsönös segélyező szövetege egy 142 helyi fiókkal bíró szövetség. Tagjainak száma körülbelül 380,000, a kiknek családját is beleszámítva, a szövetség körülbelül egy millió lélekrol gondoskodik. Sorakban vannak kormányhivatalnokok, tanárok,

A KÉSZPÉNZ DOLLÁROK
 melyeket
KISS EMIL BANKHÁZA
 133 Second Ave. New York
 Magyarországra és Jugoszláviába átutal

NEM TÁVESZTENDŐK ÖSSZE MÁS DOLLÁRUTALVÁNYOKKAL
 amelyeket odát koronában kap meg a címzett.

KISS EMIL ÜGYFELEI AMERIKA DOLLÁROKAT KAPNAK KÉZHEZ.

Amerika fegyveres ereje a béke őszinte záloga

A fegyveres készenlétnék igaz értelmezése.

A nemzeti büszkeség érzelmei dobogtatják meg a szívet az amerikai hajóhad tisztjeinek, mikor Harding elnök lelkes beszédét hallották. Az elnök szemet tartott az Atlanti óceáni flotta felett és a szemle végzetével a Pennsylvania csatahajón beszédet intézett a flotta tisztjeihez. Ott állva a nagy ágyuk alatt, az elnök így szólott:

"Az Amerikai Egyesült Államok nem kívánnak semmit a világon, a mi jog szerint nem az övék sem területnagysággyobbitást, sem adófizetést; de igenis kívánjuk azt, a mi jog szerint a miénk és az örökkevaló segítségével rajta is vagyunk, hogy az a miénk legyen.

"Önök, a haditengerészet tagjai, képezik a mi első védelmi vonalunkat. Szeretném, ha soha nem volnának kénytelenek egyetlenegy ágyút is elsütni háboruban, és hiszem, hogy ha minden országban a kormányát ugyanaz a felfogás vezetné, a mi a miénket, a földön egyszerűen meg lenne a világébe, mátl kezdődöleg. De mi nem ábrunk békét becsület nélkül. En nem szeretném, ha békeességben volnánk, de lelkiismeretünk nevé bizonosítana bennünket arról, hogy Amerika helyes uton jár és minden tekintetben megvédi a magát polgárát.

Tiszt uraim, én azt kívánom önököt, hogy tegyék a mi haditengerészetünket a világ legkiválóbb, leglelkismeretesebb és legeredményesebb haditengerészetévé, és cserébe biztosítom önököt szántt millió embernek a lelkiismeretes bizalmáról. En is szeretnék segítségükre lenni abban, hogy hazánkat jogos, igazságos és soha nem hibázó védelemről biztosítsuk. Ebben minden hazafias amerikai kötelességünk segítségünkre lesz!

Harding elnöknek ez a beszéde érdemes arra, hogy közelebbről tanulmányozzák, és pedig nemesak a haditengerészet tisztjei és legénysége, hanem úgy az amerikaiak általában, mint különösen a külföldi kormányok. Mert ebben a nyilatkozatban benne van az

Társasutazás Magyarországra 1921 június 4-én

Nagyitást, DR. KUTHY ZOLTÁN ur, a new yorki független ref. egyház lelkesének személyes felügyelete és vezetése alatt a

PESARO

duplacsavaru gyorsjárón.
 A kényelmes uton kitűnő ellátásban részvételnek az utasok. Genuában külön vonat várja az utasokat, mely egyenesen Triestbe viszi őket, ahonnan a magyar kormány által rendelkezésre bocsátott külön vonat utazhatnak Budapestig.

Aki kényelmes akar utazni és elakarja kerülni a vém és utlevél vizsgálattal járó kellemetlenségeket, utazzon Dr. Kuthy Zoltán vezetése alatt induló csoporttal. Dr. Kuthy amerikai állampolgár, tehát a gondjaira bízott utasok érdekeit minden irányban megvédi. Foglajon le helyet még ma 20 dollár előleggel, részletekért írjon azonban. Ha nincs utlevél, mi megszerzük. Adójának lefizetésében és utlevélnek láttaozásában segítségére leszünk.

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök
 Főület: **10 East 22nd St.,** Fiókület: **1597 Second Ave.,**
 New York.

Meggyilkoltak egy menyecskét. — Elttnt a férj.

FLORENCE, Ala., május 17. — Szombaton délen eltávozott otthonából ifjú feleségével F. W. Seay, egy jómódú fiatal farmer. Mivel másnap se tértek vissza, barátai keresésküret indultak a Stewart Springs határában, elhagyták helyen, megtalálták a 20 éves Mrs. Myrtle Williams Seay holttestét. A menyecske férje azt mondta. Mellette véres ködaráb hevert. A ruhájának és testének egy része szenné ggett, ami arra vall, hogy a gyilkos el akarta hamvasztani a tetemet.

F. W. Seay, a férj nyomtalanul eltűnt. Az a gyau, hogy ő követte el a rémes hitvesgyilkosságot.

A menyecske apja, A. A. Williams a Vörös Kereszt Egyesület konvencióján Atlantic Cityben értesült a tragédiáról.

Két ohioi leány tiz inchet nőtt hat hónap alatt.

COLUMBUS, O., május 17. — A tudomány egy tiz éves ohioi leányka magasságát' tiz inchet növelte az elmúlt hat hónap alatt. Ugyanennek a leánykának kilenc éve nővérén is ilyen csoda esett meg. Az a táplálék, amittől így megnöttek a lányok nem más mint szarvasmarhák és birhák úgynevezett pajzsmirigyéből készült pirula.

A két tudományos uton megnevesztett leányka Mrs. T. W. Espenschiede new philai lakos gyermekei. A leánykák nagysága tizennyolc hónapos gyermek nagyságának felelt meg. Egyik sem tudott jární vagy beszélni, amikor az állami gyermekgyógyintézetbe vitték őket.

A leánykát nem ismerték meg az anyjuk a megnövesztés után. Most már a nagyobbik tud jární is meg egy kicsit beszélni is, sőt a fogai is nőnek.

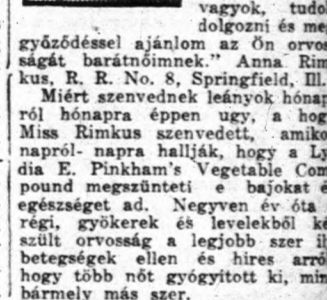
War Stapeket, Liberty Bondokat vessünk azonnal legmagasabb áron. Készpénzt — Vessünk gyeplőket, aranyat, ezüstöt. Készert plátinát, órákat és bármilyen értékes tárgyat. Hozza be Nyitva este 6-ig. **ELŐNEM** megbízható pénzügyi, 216 Lenox Bldg., Cor. 5th St., de Euclid Ave., Cleveland, O. Az elvezető felhozza a 216. számú szobán.

MUNKÁS LÁNYOK EGÉSZSÉGE

Segít tanácsra van szükség azoknak, akik betegék és nem dolgozhatnak.

Springfield, Ill. — Ismétlődő bajaim voltak gyengeséggel, görcs és fáradtsággal, úgy hogy nem voltam képes dolgozni. Egy szomszédom ajánlotta az Ön gyógyszert és meggyógyítottam magam. Anna Rimkus, R. R. No. 8, Springfield, Ill.

Miért szenvednek leánykák hónapokig hónapokig, amikor napról-napra hallják, hogy a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound meggyógyította a hajójukat és egészségüket ad. Negyven év óta régi, gyökerek és levelekkel készült orvosság a legjobb szer így betegségek ellen és híres arról, hogy több nőt gyógyított ki, mint bármely más szer.

RUTKAY JENŐ BANKHÁZA

a 18 év óta fennálló magyar bankház, amely az amerikai magyarság pénzüldési és hazautazási ügyeit közmert pontossággal és lelkiismerettel intézte el a multban is, ma is. — Pontos cím:

106 Avenue B, New York, N. Y.

Mosson dörzsölés nélkül. Egy centért

Ha azt akarja, hogy egy heti ruhája ki legyen mosva egy centért először minden dörzsölés nélkül, akkor használja a Mitchell Magic Soapot. Nem ártalmas a ruhára, sem a kére. Megpuhítja a legkeményebb szövetet és tisztítja a szövetet, vért, étel, a nincs benne mérge, a mely tökére teszi a ruhát a harmadik mosásnál. Meggyógyítja a bőrt, ha valaki egy centért hozza meg, mi adunk egy dollárért, amennyit mint más dörzsölők árának. Franchizát is 10 cent. Egy csomag 6 hónapra elég. Írjon magyarl MAIL ORDER HOUSE, Clenfield, N. Y.

Úgynevezett keresztesek. — Ha behúlt 15.00-t, kap egy dolláros ajándékot és a postaköltséget is mi fizetjük akkor 10.00-t. Írjon: Mitchell Magic Soap, 100 West 11th Street, New York, N. Y.

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY

Főügynökség a KÖZEP- ÉS KELET-EURÓPAI országokban.
NORTH-GERMAN LLOYD

NEW YORK-PLYMOUTH-CHEBOURG-BREMEN
 AMERICA GEORGE WASHINGTON ..... Június 22. — Július 23. és Augustus 24.
 GEORGE WASHINGTON ..... Július 30. — Augustus 27.

BREMABA
 NEW YORKBÓL anélkül, hogy más hajóra kellene átszállani, egyenesen
 HUDSON ..... Május 28. Július 13. és Augustus 30.
 SUSQUEHANNA ..... Június 8. Július 23. és September 14.
 POTOMAC (ex-Antigon) ..... Június 15. Július 30. és September 10.

NEW YORKBÓL ÉS BOSTONBÓL — NÁPOLYBA ÉS GENUÁBA
 POCAHONTAS ..... Május 21. — Június 30. és Augustus 13.
 "PRINCESS MATOIKÁ" ..... Június 8. Július 20. és Augustus 31.
 *Keleti útjában Boston nem érinti.

45 Broadway, New York, vagy a helyi ügynökéi.

zás
ágba
4-én

...a new yorki füg... felügyelete sa

...részesülnek az utasokat, mely a magyar koronaton utaz...

BANK
elnök

...cond Ave.,

...áll

...kakat nem ismerték a megővesztés már a nagrobokk meg egy kicsit bet a fogal is nőnek.

ÁS LÁNYOK
ESZSÉGE

...nacsra van szük... knak, akik betem dolgozhatnak.

...d. Ill. — "Ismétlődő bagyngrességgel, görcs és hátfájással, úgy hogy nem voltam képes dolgozni. Egy szomszédom ajánlotta az Ön gyógyszerét és nagy ártalommal Lydia E. — Pinkham's Vegetable Compound-ot használtam el. Most erős és egészséges vagyok, tudok dolgozni és megajánlom az Ön orvosomnak." Anna Rimmon, 8, Springfield, Ill.

...vnednek leányok hónap... éppen úgy, a hogy is szenvedett, amikor rá hallják, hogy a Lydian's Vegetable Compound-ot a hajókat és ad. Negyven év óta e nyk és levelekből ké... ellen és híres arról, hogy gyógyított ki, mint is szer.

ANKHÁZA

...annelló magyar bank... amerikai magyarság... hasznataisi ügyeit... osszággal és lelkiismer... tezte el a multban is, ... os cim:

...w York, N. Y.

Egy centért
...gy egy heti ruhájá... centért hófértre mta... di, akkor használja... adóport. Nem Ártalmas... zara. Megpuhítja a leg... Kivonul a szilpese... njincs benne mérge, a... ruhát a harmadik... a főszerepe egészsé... sa meg, mi adunk egy... mint más drogoké... tag 10 cent. Egy csö... gyunk.

DER HOUSE,
...d, N. Y.
...stnek. — Ha beki... dolláros ajándékot s... a mi füzünké. akkor... Szakács könyv. \$2.00

TEAMSHIP
COMPANY
...AI országokban...
DYD
...RG-BREMEN
...s 23. és Augustus 24.
...szept. 27. és Szept. 28.
EMÁBA
...s 13. és Augustus 30.
...szeptember 7.
...szeptember 14.
YBA ÉS GENUABA
...s 30. és Augustus 31.
...s 20. és Augustus 27.
...nti.

FELLENDITENI
KARJA HOOVER
AZ ÉPÍTKEZÉST

A kereskedelmi miniszter szerint egyik legfőbb oka az építkezés pangásának a nagy pazarlás és a tetemes kiadások. — A kormány közvetett uton akar segíteni.

WASHINGTON, május 17. — Hoover kereskedelmi miniszter kifejtette a nézetét azokról az okokról, amelyek az építőipar pangását előidézték és azokról az eszközökről, amelyek igénybevétele a javulást reményli. A miniszter szerint a fellelülések akadályozza az építőipar terén az anagok árának magasága, a nagy szállítási költségek és a magas munkabér. Ezenkívül hozzájárul az, hogy a kereset más iparágakban lecsökent, hozzájárulnak a sztrájkok, a megakasztásra irányuló összeküvések, a munka improduktivitása, a magas adók és különösen a pazarlás az ipari működésben.

A kormány csak közvetett uton nyújthat segítséget, amennyiben természetes, hogy az árat meg nem állapíthatja, sem pedig a munkabéreket. Ellenben közvetett uton igenis hozzájárulhat és hozzá is járul a pazarlás megakasztásához, valamint az ipar stabilizálásához. A legnagyobb pazarlást az okozza, hogy az ipar nem folytonos és ez okozza a legnagyobb bajt. Szerinte az ipar az időlehetőségeknek felelősen csak határozott szakaszokat dolgozza ki, míg a többiben szünetel. Ez az oka azután a folytonos béremelési kéréseknek.

A sztrájkokat megfelelő arbitrációval lehet megakasztani és meg kell állapodni bizonyos standardban az eddigi helyenként különböző építkezési szabályok helyett.

HALÁLÁN VAN
A FŐBÍRÓSÁG
ELNÖK - BÍRÁJA

White elnökbíró állapota válságosra fordult. — Az operáció után javult az állapota, de visszacsúszott. — Utódjául Hughes emlegetik.

WASHINGTON, május 17. — White bíró, a szövetségi legfelsőbb bíróság vezető bírāja állapotában válságos fordulat állt be s orvosai nem hiszik, hogy az éjszákát túljelje, — késő este kiadott jelentés szerint.

Az elnökbíró betegségét titokban tartották különösen azért, mert az utóbbi időben gyakran emlegették mindenfelé, hogy le fog köszönni a hivataláról. Még most is azt állítják jól értesült körökben, hogy agzkorára tekintettel, mert hiszen már hetvenöt éves, hamarosan vissza fog vonulni és máris nagyban találkozik, hogy a helyére Harding elnök kit fog majd kinevezni.

A leggyakrabban Hughes külügyminiszter nevére emlegetik. Ő elnökbírói állapota előtt már bírāja volt a főtörvényszéknek és minálunk tudja róla, hogy nagyon szeretne visszakerülni. Izgató érzéssel, hogy aki maga is bevallja, hogy akkor volt a legboldogabb, amikor fiatalkorában jogot taníthatott.

A republikánus vezérek szerint Hughes kinevezetése esetében a külügyminiszeri tisztséget valószínűleg Fall belügyminiszter kapná meg.

Gyógyszerek az ó-hazába!
Hála Istennek, most már nagyobbrészt elmúlt az élelmiszerhiány az ó-hazában, de annál nagyobb hiány van a jó gyógyszerekben s a hozzávaló anyagokban. Most már megindult a csomagforgalom is az ó-hazával s alkalom van arra, hogy az ó-hazában levő szeretteinknek gyógyszereket küldjünk.
A Vörös Kereszt Patika már számos jó orvosságot tartalmazó csomagot eljuttatott az ó-hazába s el fogja juttatni az onét is, ha segíteni akarja az ó-hazában maradtakat. — Irjon s kérjen felvilágosítást s küldjön be 10 cent bélyeget nagy árjegyzékre s Orvosi Tanácsadó könyv küldésére. Cim:
VÖRÖS KERESZT PATIKA
8901 BUCKEY ROAD, CLEVELAND, O.

Az Egyesült Államok vezérkarának új főnöke

John Joseph Pershing tábornok.

Az éhes néger nem fogadott el 500 dollárt egy emberéletert

A rakparton alvóhelyet kereső néger akarat aellenére kiment a vizből az öngyilkos-jelöltet. — Sir, amikor meglátja a megmentett embernél a ropogós bankókat.

NEW YORK, május 17. — Massion Barón, aki az egyik Broadway-i vendéglőnek a ruházati alkalmazója volt, öngyilkossági kísérletet követett el a mult este. Az Erie-rakparton a Hudson folyóba vetette magát, a Duane-utca végénél. Egy Harry Green nevű fekete mentette ki a vizből, elkíszeredett kizülemel után. Green azt mondja, hogy Barón 500 dollárt ígért neki, csak engedje szabadon meghalni és minden erejével küzdött kimentése ellen mindaddig, míg csak Green le nem ütötte őt és akkor huzta ki az eszméletlen öngyilkosjelöltet.

A rakparton ácsorgó fiúk, a kik végignézték a Green és Barón küzdelmét a vízben, rendőrt hívtak, a kik éppen jókor érkezett ahhoz, hogy kötelek dobjon oda Greennek, a ki már a part felé tartott megmentett öngyilkos-jelöltével. A körrellel aztán a rendőr mindkettőjüket partra huzta. Barón kétszer kiszabadult a néger keze közül, mikor aztán harmadszor felmerült, a néger erős öklével akkora ütött a fejére, hogy elvesztette az eszméletét.

A rendőrközpontban aztán a néger elmondta a hadnagynak, hogy röviddel hét óra előtt ott fektet egy csomó hajókötelen a rakparton, éhesen és minden pénz nélkül. Szeretett volna addig aludni, míg a nap fenn valt az égen, mert nem volt lakása: a szobájából kidobták. Hirtelen esobbant a víz és odanévezte, látta, hogy Barón elmerül a hullámok között. Gyor-

san utánaugrott és megvárta míg felmerült, akkor megfogta a hajánál fogva, hogy kihuzza. Barón azonban elkezdte verni őt és igyekezett a lábaival eltaszítani magától.

"Azt mondta, hogy meg akar halni", beszélt tovább az életmentő. "Azt ígerte, hogy 500 dollárt ad, ha megengedem, hogy elmerüljön. De én nem tudtam belátni, hogy mimódon adhat; majd nekem 500 dollárt, ha egyszer elmerült, és így megszabadítottam."

"Ez mutatja, hogy milyen szamar vagy", vágott közbe Barón. "A pénz itt van nálam, de azóta már régen a tied volna, ha engem elmerülni engedél volna."

Barón megmentőit és ime, az övéből csakugyan előkerültek a szép kéksáru bankók és a csengő aranyak: 750 dollár összesen. Elmondta aztán, hogy igen nagy összeget fizetett egy felsővárosi kávéház ruházati-bérléséért, de az italtalmi törvény úgy megritkította a kávéház közönségét, hogy kizártának kellett tartania, hogy valaha is visszakapja keservezen összegyűjtött pénzét. Elkíszerésében elhatározta, hogy öngyilkossá lesz.

Mikar Green meglátta a sok pénzt a Barón övében: sirni kezdett. Az orvos, aki mind a két embert megvizsgálta, kijelentette, hogy a néger éhes és teljesen ki van merülve. A rendőrség mindjárt kollektálást rendeztek és alaposan megvendégelték Green. Baront pedig elküdték a Bellevue kórházba.

Briand közeledni szeretne az angol kormány álláspontjához.

PÁRIS, május 17. — A francia kormány ma félhivatalosan jelezte azt, hogy szeretné az őss hangot Angliával ismét helyreállítani. A francia miniszterelnök kabinettanácskozást tartott, amelyben kifejtette a nézetét Felső-Szilésziáért illetően. Ezen a tanácskozáson Briand azt jelentette ugyan ki, hogy ragaszkodik ahhoz, hogy a tartomány széndús területét Lengyelországnak jussanak, azonban úgy állította be a dolgot, hogy annak alapján valószínű, hogy kompromisszumra is lenne kapható. Mint hírlík, amióta Lloyd George az angol parlamentben kritikáit gyakorolt a francia kormány ténykedése felett és viszont Briand lekritizálta az angol álláspontot, többszöri üzenetváltás történt a két-ország között.

TILOS A HIÁNYOS ÖLTÖZÉK ZION CITYBEN

Mrs. M. W. Austin tapasztalatai a szent városban. — Kárterítésért perel azért, mert alaptalanul letartóztatták. — Állítólag hiányos öltözékben ment telefonálni.

CHICAGO, május 17. — Mrs. zékben jött le a telefonhoz. Ő M. V. Austin, a Holmes-féle először felszólította, hogy mnt utazó irodalmi társaság képviselője visszajár a szobájába, majd, a mikor ezt nem tette meg, rendőrt hívatott. Crane úgy viselkedett, mint egy szüzi liliom a tanuszékben. Kijelentette, mit, mint azt, hogy az éjjeli klerk hívására lement a telefonhoz, hogy egy felhívásra válaszoljon.

Crane, a szende éjjeli clerk viszont azt állítja a tanuszékben, hogy a hiba az volt, hogy Mrs. Austin nagyon lengelemű öltözött.

PÉNZKÜLDÉS AZ ÓHAZABA OLCSON ÉS GYORSAN. — HAJÓJEGYEK EURÓPÁBA A LEGJOBB ÉS LEGGYORSABB VONALAKON
Rokonok kihozatala Amerikába
ZÁRÓ C. HENRY
New York állam banktörvényei alapján engedélyezett bankháza.
39 COOPER SQUARE, NEW YORK, N. Y.
A 3-ik Ave. és 6-ik utca sarkán.

OLASZORSZÁGI VÁLASZTÁSOK EREDMÉNYEI

A fascisták által támogatott konstitucionalisták a maguk győzelmét veszik biztosra, olyannyira, hogy azt Rómában már alaposan meg is ünnepték.

RÓMA, május 17. — Olaszországszerte lefolytatódott az általános választások, amelyeknek végsőleges eredménye azonban még nem tudható.

Rómában a konstitucionalisták azt állítják, hogy ők arattak nagy diadalt, ezért fellebörgözték házaikat és nagy tüntető me-neteket tartottak.

A választásokon négy párt küzdött a mandátumokért, azonban mind a négy párt kisebb pártfrakciókra van felosztva. Ott van a Giollitti miniszterelnök pártja, a demokrata párt, azután a néppárt, vagy clerikális párt, az egyesült szocialista-kommunista párt és végül a konstitucionalista párt, melyet a híres reakcionárius fascisták támogatnak.

A választás elsősorban azt a kérdést van hivatva eldönteni, hogy vajon mily gyökeret vert Olaszországban a radikálisizmus. Egyben próbaköve lesz a szocialisták erőssége is, akik az 1919-iki választásokon nem kevesebb, mint szótövevényes mandátumot szereztek meg.

A parlamentet a király április hetedikén oszlatta fel. Ezt megelőzően hét hónapon keresztül nagy zavargások voltak, sztrájkokkal és bombadobásokkal, miközben az ország egyes részeiben, de különösen Lombardiában, a munkások a gyárak egy részét el is foglalták.

Ezeket a zavargásokat követve a reakciós nacionalista és bolsevikellenes fascista párt megalakítása szászerez taggal, a kik állandóan vérs küzdelmeket folytattak a forradalmárokkal.

Giollitti miniszterelnök a programját a nagybírtokok felparcellázását kívánata és azt, hogy a gyárak vezetése körül adjanak beleszót a munkásságnak is. Ez utóbbi ellen a gyárosok tiltakoztak és sok helyütt kizárással fenyegették. A parlamenttől a miniszterelnök két ízben nyert bizalmi szavazatot.

Milanóban és környékén több helyen a választások után véres összetűzések történtek a Kommunista és a Fascisták között. A harcok során tizenöt ember életét vesztette, vagy ötvenen pedig megsebesültek.

RÓMA, május 18. — Ujabb jelentések szerint a szocialisták-nak Turinban, Florenciaiban és Bolonyában volt legnagyobb sikerük, az alkotmánypártiak azonban erősen bíznak abban, hogy a képviselőházban lesz olyan többségük, hogy céljaikat elérhetik. Ezt a hitüket a Rómában, Nápolyban, Palermóban és más városokban és azok vidékén elért sikereikre alapítják.

Igen sokan egyáltalán nem gyakorolták szavazati jogukat. Így Rómában a választóknak csak 42 százaléka, Velenceben 55 százaléka, Florenciaiban 72 százaléka, Bolonyában 40 százaléka, Turinban pedig csak 50 százaléka szavazott. Pisában 1000 szavazatot adtak le az anarchistaik. Ezuttal csak azért szavaztak, szokásuk ellenére, hogy a hazafias, úgynevezett Fascista párt erejét gyengítsék.

MEGINDUL MOST A DUNAI KIKÖTŐKNEK GYORS FELÉPÍTÉSE

A főváros sietteti a munkát. — A pénzügyminiszter még nem döntött az állam támogatás kérdésében.
Megesonkított Magyarország küzdelmes helyzete számos régi mulasztásra, végzetes nemtörődomságra mutat rá. Legvalószínűsában érezteik azonban hatáskutát a gazdasági téren elkövetett mulasztások, amelyeket most sokkal nehezebb körülmények között kell pótolnia a jövőért harcoló Magyarországnak. Nehéz sorsunk vezetett a Duna beláthatatlan gazdasági jelentőségének felismerésére és ezzel kapcsolatban tették meg az összes illetékes tényezők az első lépé-

KÉSZPÉNZ-DOLLÁROK
kifizetésre
Magyarországon
Jugoszláviában
Betétek megőrzése
és kamatoztatása
4% kamat mellett.

GYORS
PÉNZKÜLDÉS
POSTAI UTON
TAVIRATILAG
KISS EMIL
BANK
133 SECOND AVE
NEW YORK

KORONA-ÁTUTALAS
Magyarországra,
Jugoszláviába és
Csehszlovákiába,
Romániába (Lei)
Hajójegyek eladása
és a szükséges okmányok beszerzése.

seket a dunai kereskedelmi kiépül, amelyet kész tömbökben színhelyére és földel megtöltve szállítanak hajókon az építkezés rendeltetési helyükre süllyesztek.

Ezer nehézség és számos hátráltató akadály ellenére is megindultak az építési munkálatok a mult évben.

Munkatársunk illetékes helyen felvilágosítást kért a dunai kikötő ügyéről és a következő információt kapta:

A kikötő építésének előrehaladását teljes erővel szorgalmazza a főváros. A nemzetközi Duna-bizottságnak van egy intern magyar Duna-bizottsága, a mely annak idején megkérte Sipecz polgármestert, hogy delegáljon egy tagot a bizottság ülésére. Azóta Fock Ede tanácsnok résztvesz a bizottság minden ülésén, annyival is inkább, mert ez a szűkebb bizottság foglalkozik a kikötők, rakpartok és a Duna-szabályozás kérdéseivel.

Mult hónap vége felé bizonyos kényszerűt stagnálás állott be az építkezésben, de azóta újból megindult a munka, amelynek meg nagyobb mértékben való fokozását feltétlenül megkövetelik a hozzáfűződő nagy gazdasági érdekek, továbbá a munkahány és a közmunka szociális szempontjai. A főváros tizenhat milliót szavazott meg a csepeli kikötővel szemben épülő, hétszáz méteres partfal céljaira. A pénzügyminiszter azonban még nem döntött, hogy milyen összeggel járul hozzá a munkálatok költségéhez. Régebben volt egy megállapodás, a mely szerint a pénzügyi kormányzat 50 százalékos erejéig járul hozzá a költségekhez, de ezt az egyezséget már nem tartja fenn a pénzügyminisztérium, mert arra számít, hogy már a közeli jövőben jelentékenyen olcsóbb lesz az építkezés. Ez a körülmény hátráltatja még a munka teljes erővel való megindulását.

Mindamellett — a nehéz körülményeket szem előtt tartva — elmondhatjuk, hogy a munka kielégítően halad. Bűszkék vagyunk rá, hogy az egész világon Budapest lesz az első város, ahol olyan folyami partfal

Gyógyszerekért könyörögnek az ó-hazában élő szeretteink

A PARTOS PATIKA BIZTOSÍTÁS MELLETT KÜLD.

Megnyit ismét a gyógyszerkúdes útja, ne hagyjuk szüleinket, testvéreinket, rokonainkat, jóbarátainkat csak nélkül lenni, amikre a család tagjainak olyan nagy szükségük van. — Partos Patika, Partoherb és a többi hírneves Partos különlegesség pár nap alatt eljuttatjuk akár Magyarországon, akár a megszállott részeken laknak. Odahaza most rémdrága a gyógyszer, nem tud használni, gyomorjavító szert venni, nem tud erősítő használni, gyomorjavító szert venni, nem tud fejfájás ellen való szert vásárolni, nem tud erősítő és vesejavító orvossághoz jutni senki, hacsak nincsenek ezek.

Itt olcsón megkapjuk a legkiválóbb orvosságokat, a Partos Patika bevált szerelét és azokat az a gyógyszerár biztosítás mellett juttatja el az ó-hazában levők címére. A Partos és a többi gyógyszer ára ugyanaz, mint, amikor ide rendeljük, csak a csekély szállítási díjat kell külön fizetni.

Szállítási és biztosítási díj \$6.00 értékig 50 cent, 6 dolláron felül pedig 1 dollár.

LEVEL IS MEGY, HOGY KI KÜLDETI A CSOMAGOT.

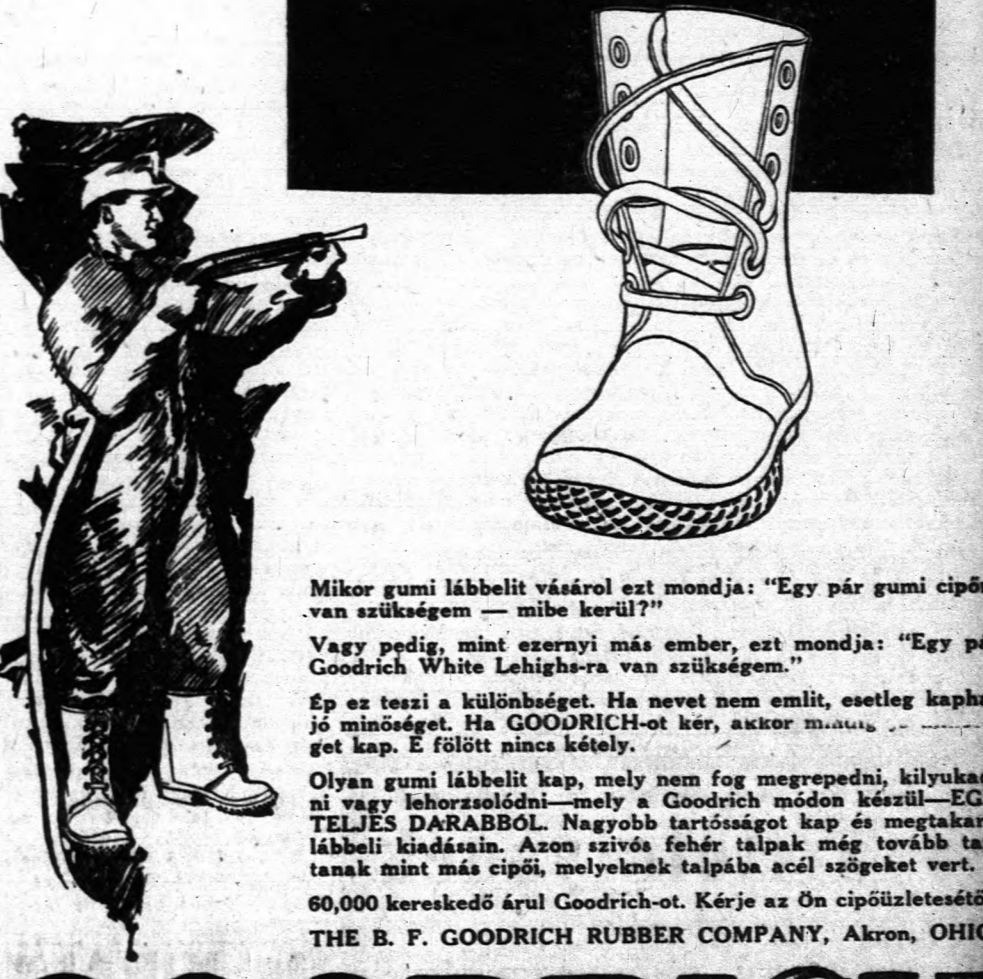
Megírja a Partos Patika, hogy ki az a földet lélek, aki ezeket a gyógyszereket küldeti. Tudatja pontos nevét és amerikai címét. Jön is majd a hálaadó level azonnal, mert manapság kincset ér a gyógyszer abban a szerencsétlen arulóházban, ahol a hiányos és rossz táplálkozás folytán elgyengült az emberek gyomra, elcsúszult a szervezettel, gyakran kínozza őket a fejfájás, igen soknak fáj a veseje.

ALDVA ALDJAK, HOGYHA KÜLDET ORVOSSÁGOT!

A rendelést a pénzzel s az Ön idevaló, valamint rokona pontos hazai címével együtt küldje erre a címre:

Partos Patika
160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Keresse a Vörös Vonalat a felső rész körül

GOODRICH
HI-PRESS
RUBBER FOOTWEAR

Mikor gumi lábbelit vásárolt ezt mondja: "Egy pár gumi cipőre van szükségem — mibe kerül?"

Vagy pedig, mint ezernyi más ember, ezt mondja: "Egy pár Goodrich White Lehighs-ra van szükségem."

Ép ez teszi a különbséget. Ha nevet nem említ, esetleg kaphat jó minőséget. Ha GOODRICH-ot kér, akkor magad megkapod. E fölött nincs kétség.

Olyan gumi lábbelit kap, mely nem fog megpedni, kilyukadni vagy lehorzsolódní-mely a Goodrich módon készült — EGY TELJES DARABBOL. Nagyobb tartósságot kap és megtakarít lábbeli kiadásain. Azon szivós fehér talpak még tovább tartanak mint más cipők, melyeknek talpába acél szögeket vert.

60.000 kereskedő árul Goodrich-ot. Kérje az Ön cipőüzletésétől. THE B. F. GOODRICH RUBBER COMPANY, Akron, OHIO.

